

VASÁRNAP

**POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 180 K
Félévre 95 K. Negyedévre 50 K.
Egyes szám ára — — — 5 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam 26. szám.

Vasárnap, június 25.

Érdemes-e?

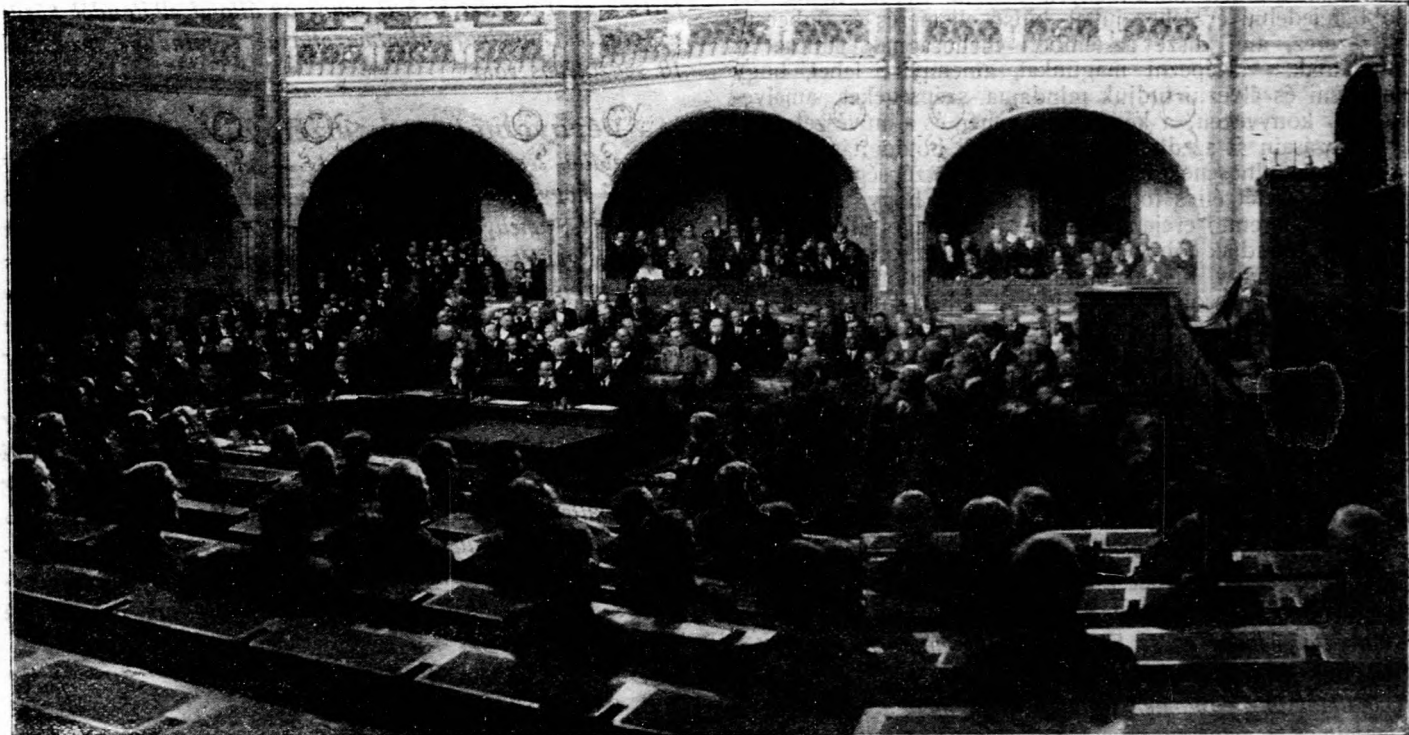
(—y.) Az utóbbi időkben gyakran felmerült elmében az a gondolat, vajjon érdemes-e az embernek erkölcsről prédikálni? Mi, a régebbi nemzedék, még abban az iskolában nőtlünk fel, amely az erkölcsi törvények és az élet gyakorlata között összhangot követelt. Nekünk inkább lehetséges volt ezt az összhangot megőriznünk, mert az élet akkor még könnyű volt. Élvezhettük az élet szépségeit és áldozhattunk az illúzióknak. Az illúziókhöz pedig hozzátartozik az, hogy háborítatlan lelki életet éljünk, ne okozunk másoknak szenvedést, gyönyörködünk a magunk jóságában és a mások szeretetében. Míg a jóság illúzióját kis áldozatok árán is meg lehetett szerezni, addig csak tartottuk magunkat. Nagy volt nálunk a baráti kör, a komaság, sógorság fontos kötelék-számba ment, vendégszeretetünk páratlan volt, éhező koldusunk nem akadt.

Ma más az élet. Ma már olyan kemény a tusa, hogy mindenkinek nagy gondot ád a maga megélhetése is s nincs

időnk másokkal vesződni. Elmúlt tőlünk a barátság, az atyafiaskodás, a vendéglátás régi örömpohara. Mindenki lehetően visszavonult legszűkebb családi körébe s egyre jobban hül az érdeklődése és a szíve a távolabb állók iránt. Nem az erkölcsi törvényeket, nem az illúziókat keressük többé az életben, hanem a mindennapi kenyeret s átgázolunk azon, aki utunkban áll, aminthogy rajtunk is átgázolnak. A mind a harminckét foga fehérjéig kimutatott önzés és a célszerűség a mozgató erő; erkölcsi törvényről, amely szelidíti az önzést, testvéreket látat az emberekben és eszményeket tűz ki végső célokként: ilyenről prédikálni szinte reménytelennek látszik akkor, amikor mindenkinek a maga jóléte vált eszményévé.

És lám, most is csak azt a tételt vallom s hirdetem, hogy az emberek csak az erkölcsi törvények útjain haladhatnak az igazi boldogság felé.

De mi hát az az erkölcs, amely boldoggá tesz? Megmondom. — Foglalkozni vallásos dolgokkal s még ha a lélek közömbös is, erőt venni rajta s rátéríteni Jézus ösvényére, hogy legalább egy hasadék maradjon számunkra

Az új nemzetgyűlés első ülése.

Képek a kisujszállási állattenyésztési vándorgyűlésről.

Balról: A fővárosi vendégek csoportja. Jobbról: A zsembokakoli sertésfalka.

nyitva az égbolton, amelyen felfohászkozhatunk, ha eljön a hajótörés ideje. Véghetetlen sokat veszít az, aki nem tudja sebeire az isteni vigasz balzsamát rácepegetni. A vallás által paragon hagyott lélek egész tündérvilágtól esik el. — Foglalkozni nemzetünk történetével, mert csak az lelkesedhetik a jövőért, aki megszerette a multat. — Áldozni, bizonyos időt és fáradságot közcélokra. — A családi életet oltárként tisztán tartani. Érvényrejuttatni a családban a szép hangot, a türelmet, az elnézést egymás iránt, a szeretetet és a «mindnyájan egyért» gondolatát; mert a családi élet is olyan, mint a hangot visszaverő tóvidék: mindég azt a hangot, azt a szeretetet adja vissza, amit belefuvunk s a családunk tagjaira sugározottat szép érzések a magunk nyugalmanak és életünk derüjének fényforrásává válnak. — Résztvevőknek lennünk az emberek iránt, még ha terhünkre esik is, és csakhamar rájövünk, hogy nincs boldogítóbb érzés a másokkal való jöttevésnél. — Fékezni indulatainkat, mohóságunkat, mert a szenvedély, a lelki vágy is olyan, mint a gyomoréhség: a gyors falás hamar étvágyát rontja. — Igaznak lenni minden körülmények között. Előbb nehéz ez, utóbb fejedelmi érzéshez juttat, külső elismerés és önbecsülést szerez, ami díszé az emberi méltóságnak, kincse az öntudatnak. — Képezni magunkat, amennyire lehet, hogy megérteni és élvezni tudjuk mindama szépségeket, amelyeket a jó könyveken, a képeken, a zenén és a művészet megnyilatkozásainál szedhetünk fel lelkünk boldogítására. Aki nek szemei nincsenek felnyitva ezekre a szépségekre, az a vakondok életét éli s fogalma sincs róla, hogy számára a lángelmék teremtő ereje milyen bűbajos világot alkotott.

Mit mondják többet? Érzem, hogy az olvasó megállít s rám kiált, hogy hiszen mindezek elkoptatott s ma már naiv iskolai tanácsok. Ebben igazad lehet, kedves olvasó. Én azonban hitemre mondhatom, hogy akiket ismertem és így vagy megközelítően az elavultnak látszó erkölcsi szabályok szerint kormányozták magukat, azok mind derült életet éltek és a viszonyokhoz képest boldog embereket ökl nevelték.

Budapest, június 24.

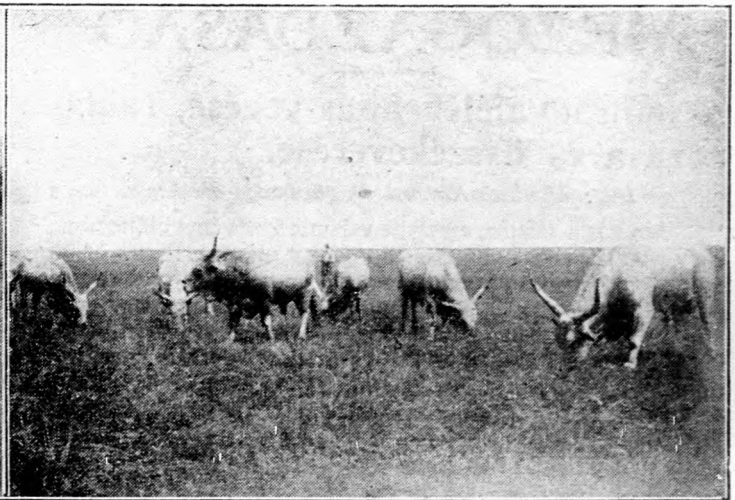
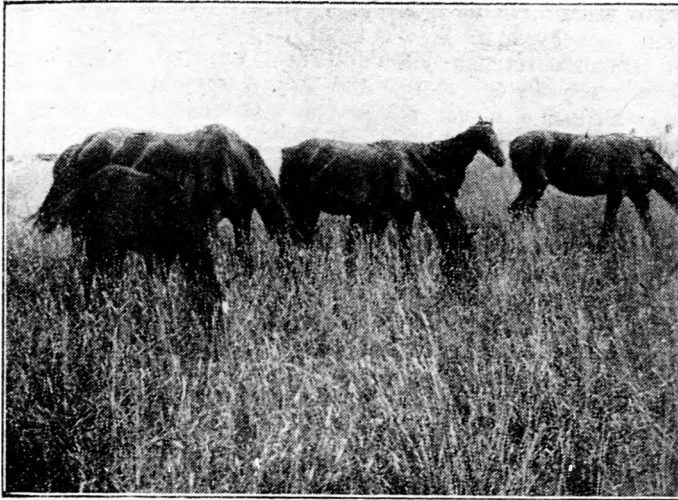
A gyárosok gondja. Mióta Sztéryni József lett a magyar ipar főpatronusa, azóta a gyárosok megkülönböztetett dédelgetésben részesülnek Magyarországon. Ez felelt meg a liberalizmusnak, mert hiszen a gyáros urak Weisz Manfrédtól kezdve egész Stern Samuig majdnem mind liberális anyajeggel születtek. Annakidején még a tulipánmozgalmat is ökl fölötték le maguknak, mert a «pártoljuk a hazai ipart!» című jelszót ökl váltották be maguknak milliós aranykoronás állami segélyekre. A külföldi gyáripárt már az

osztrák éra elzárta tőlünk magas behozatali vámokkal. Persze folytatódott ez minden kormányváltozáson át egész mostanáig. Mióta «közélemezés» van, újabb támogatást kap a gyáripárt s ez az, hogy a gyárvállalatok alkalmazottait az állam látja el kedvezményes liszttel. A malmosok viharzanak az ellen, hogy az állam tőlük a búzát féláron veszi át. A falusi polgárság zúgolódik az örlési adó ellen. De egyik se mutat rá, hogyan szabadulhat ettől az állam. Mindez tudniillik azért kell, hogy a gyári alkalmazottak az államtól hatkoronás lisztet kaphassanak. Hát most már hogy jön az a szegény falusi «nincstelen» ahhoz, akinek tíz gyermeke is van, hogy verejtekkel keresett örleményéből 18 százalékot leadjon, hogy a gazdag gyáros jólkereső alkalmazottjának legyen olcsó kenyere? A gyári munkásokat fizetni nem az állam, hanem a gyáros kötelessége. Már megszűnt a szovjet. A gyári munkás nem követelheti a falusi «nincstelenektől», hogy azok tartsák el. Ép ezért ki kell venni az állami ellátandók közül a gyári és nagyipari alkalmazottakat s mindjárt nem kell 18 százalékos vám.

*

Vérnyomok a nemzetgyűlésen. «Szociáldemokratából lesz a kommunista!» — mondja a józan falusi nép. S hogy mennyire így van, mutatja az a visszataszító tüntetés is, amellyel a szociáldemokrata képviselők bevonultak a nemzetgyűlés első ülésére. A kommunista virág, a vörös szekfű volt ott valamennyinek a gomblyukában. Még egy Rassay-párti Jánosi úr, Debrecen dicső követe is kitűzte a vöröst. Egy pillanatra Szamuelli szelleme jelent meg a magyar nemzetgyűlésen. Az első nemzetgyűlésen a Himnuszt énekeltek, most ugyanakkor a Szamuelli vércsöppjei jelentek meg huszonhárom «elvtárs» képviselő gomblyukában. A kis solti tizenégyéves fiú vére is észünkbe jutott, akit a vörös vezér sajátkezűleg akasztott föl, mert azt kiáltotta: «Éljen a haza!» Most is történt valami. Mikor Apponyi a «haza szent érdekének mindenkifölé helyezéséről» beszélt, az egész nemzetgyűlés fölállt, csak a vörösszekfűsökl maradtak ülve. Nekik nem kell a haza...

«Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örökl igazságban,
Hiszek Magyarországl föltámadásában. Amen.»

Képek a kisujszállási állattenyésztési vándorgyűlésről.
Balról: A turkevei ménes. Jobbról: Kisujszállás címeres magyar bikái.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A nemzetgyűlés összeülése előtt a kormány kebelében bizonyos változás történt. Mayer János földművelésügyi, Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyi, Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi és Bernolák Nándor népjóléti miniszterek megváltak tárcájuktól. Távozásuk után a kormány a következőképpen alakult:

Miniszterelnök: Bethlen István gróf.
Belügyminiszter: Rakovszky Iván.
Külügyminiszter: Bánffy Miklós gróf.
Földművelésügyi miniszter: Nagyatádi Szabó István.
Pénzügyminiszter: Kállay Tibor.
Igazságügyminiszter: Daruváry Géza.
Vallás- és közoktatásügyi miniszter: Klebelsberg Kunó gróf.
Kereskedelmi miniszter: Valkó Lajos.
Honvédelmi miniszter: Belitska Sándor.
Népjóléti miniszter: Vass József.
Közélelmezési miniszter: Térffy Béla.

A kormány a *Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgári párt* értekezletén mutatkozott be először. Nagyatádi Szabó István üdvözölte a megjelent képviselőket. Bethlen István gróf miniszterelnök hosszabb beszédében ismertette az új nemzetgyűlés munkaprogramját. Június vége előtt szükséges a *költségvetési felhatalmazás* megszavazása és a nyári szünet előtt még a *főrendiház reformját* fogja tárgyalni a Ház. A szünet után a törvényhozásnak az lesz a legfontosabb feladata, hogy a megfelelő pénzügyi reformok segítségével biztosítsa az állami háztartás egyensúlyát. A miniszterelnök kijelentette még, hogy a *kisgazdapárt* nem keresi a harcot, de ha reá kényszerítik, meg fogja vívni. Ezután a miniszterelnök előterjesztésére az újból miniszterré kinevezett nagyatádi Szabó helyett

Mayer Jánost választották meg pártelnöknek, társelnököknek Kenéz Bélát és Ráday Gedeon grófit, alelnököknek pedig sokorópátkai Szabó Istvánt, Bottlik Józsefet,

Lers Vilmos bárót, Lévay Mihályt, Nagy Emilt, Szijj Bálintot és Gömbös Gyulát. A párt végül vitarendezőbizottságot alakított.

Az új nemzetgyűlés

első ülését június 19-én tartotta. Lukovich Aladár, az első nemzetgyűlés háznapja felkérte a legidősebb képviselőt, Apponyi Albert grófit, a korelnöki szék elfoglalására és a Ház alakulásával kapcsolatos intézkedések megtételére. Apponyi elfoglalta az elnöki széket és annak az óhajának adott kifejezést, hogy az Isten kegyelme világosítsa meg a nemzetgyűlés minden egyes tagját, hogy minden cselekvésében azt tegye, ami a hazára nézve hasznos. Az ülésen felolvasták Bethlen István gróf miniszterelnök kéziratát, amelyben meghívta a nemzetgyűlést az ünnepélyes megnyitásra. Horthy Miklós kormányzó június 20-án délben az Országház kupolacsarnokában nyitotta meg ünnepélyes beszéddel a második nemzetgyűlést.

★

A képviselők megosztása pártállás szerint a következő:

<i>Kisgazdapárt</i>	140
<i>Keresztény Nemzeti Egységpárt</i> (Ernszt-Huszár-Wolff)	15
<i>Nemzeti Polgári párt</i>	2
<i>Kormánytámogató pártonkívüliek</i>	11
Összesen: 168	

<i>Szövetkezett Keresztény Ellenzék</i> (Andrássy-Friedrich-Haller)	20
<i>Rassaypárt</i>	10
<i>Függetlenségi párt</i>	2
<i>48-as kisgazdapárt</i>	2
<i>Demokratapárt</i>	4
<i>Nemzeti Munkáspárt</i>	1
<i>Pártonkívüli ellenzék</i>	12
<i>Szociáldemokratapárt</i>	25
Összesen: 76	

A tarpai kerületben új választás	1
Összesen: 245	

MEZŐGAZDASÁG

A műtrágyafélék adás-vevése, raktározása és összekeverése.

Irta: Windisch Richárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

Amikor a talajba, amelybe valaminő növényt elültettünk, vagy magját elvetettük, szaruforgácsot, finom liszté őrölt csontokat vagy salétromot, esetleg gipszet, avagy csontszén porát keverünk, az ilyen talaj több termést fog szolgáltatni, mint az olyan, amelyikkel nem így bántunk el. A felsoroltakon kívül még nagyon sok anyagot ismerünk olyat, amelyeknek sajátosságai ezekéhez hasonlóak. Minden olyan anyag, amely a talajba hozva ennek termékenységét növeli, trágyának nevezhető.

kiló salétromsavnitrogén vagy vízben oldható foszforsav van egy-egy mm. kereskedelmi trágyában, annyiszor kell a hatóalkotórésznek kilónkénti árát vennünk, hogy megkaphassuk egy-egy mm. trágya árát. A trágyát vásárló gazda úgy biztosítja magát mindenféle károsodás ellen, hogy a neki szállított kereskedelmi trágyából előírt módon mintát vesz, amely mintát a vegyikísérleti állomások — vegyvizsgáló-állomások — valamelyikén megvizsgálta. Aki csak kicsiben használja a kereskedelmi trágyaféléket, annak ez az eljárás körülményes és költséges. Ha ilyen kicsi fogyasztók összeállnak s egyszerre rendelik meg kereskedelmi trágyaszükségletüket, ennek megvizsgálattási költségét együttesen, aránylagosan elosztva viselik. Vagy pedig a kis fogyasztó jól vezetett, megbízható szövetkezetnél vásárolja műtrágyaszükségletét, mely szövetkezet a neki, illetve a tagjainak szállított árát minden tekintetben, minden irányban megvizsgálattja, mielőtt azt szétosztaná közöttük.

A legtöbb gazda csak annyi kereskedelmi trágyát hozat, amennyire éppen szüksége van. Rendszerint a vasutól egyenesen a szántóföldre hordatja.

Egyik-másik kereskedelmi trágyaféle állás közben megváltozik, megromlik pl. a szuperfoszfát. Mások közülük pedig eltarthatók anélkül, hogy megváltoznának, megromlanának, ha eltartásuk helyesen, szakszerűen történik. A gazda csak annyi szuperfoszfátot hozasson, amennyit mindjárt el is hint. Azonban csilislétromot, kén-savas ammóniákat, csontlisztet, káliitrágyákat hozathat többet is, mint amennyi belőlük éppen kell, miután állás közben ezek nem változnak meg. Tökéletesen száraz helyen kell eltartani mindenféle kereskedelmi trágyát. Óvni, megvédeni kell ezeket fenékvíztől, esőtől, hótól, egyeseket közülük még a levegőben lévő vízgőzöktől, páráktól is. Teljesen védett, jól fedett,

szárazpadlójú raktárban tartuk el azokat. Amelyek közülük a levegő nedvessége iránt is érzékenyek — csilislétrom, mézsnitrogén, Tomaszsalak — azokat teljesen száraz homok vagy föld 8–10 cm. vastag rétegével fedjük be az említett raktárakban s így tartuk el.

Amidőn egy és ugyanazon területen egynél több kereskedelmi trágyát használunk, szokás összekeverni s úgy elhinteni ezeket. Ezzel az eljárással időt, munkát és költséget takarítunk meg. Nem szabad azonban a kereskedelmi trágyákat mind egymással összekeverni. Egyik-másik értéke, hatása csökken a helytelen összekeverés folytán. A csilislétromot rendszerint akkor alkalmazzuk, amidőn a növény már kikelt, sőt elérte már a fejlettség egy bizonyos fokát is. A többi kereskedelmi trágyaféléket pedig a vetés előtt szórjuk el. Ezért mindig egymagában hintjük el a csilislétromot. Ammóniásókat — kén-savas, sósavas ammóniák — és a szuperfoszfátokat nem szabad mézstartalmú trágyafélékkel, mézstartalmú kereskedelmi trágyafélékkel — Tomaszsalak, mézsnitrogén, oltott vagy égetett mésszel, cukorgyári mézsiszappal — összekeverni. A Tomaszsalak csak csilislétrommal és káliitrágyákkal keverhető össze. Ezek keverékét elkészültük után rögtön el kell hinteni. Rendszerint egymagában használjuk a csontlisztet, de az bármelyik kereskedelmi trágyafélével összekeverhető. Szintúgy mindegyik kereskedelmi trágyafélével összekeverhető a káliitrágyák is. Gondosan, alaposan kell végezni minden lehetséges esetben az összekeverést, hogy az elhintésre szánt keverék egyenletesen tartalmazza az egyes növényi táplálóanyagokat.

Trágyahatású anyag sok van. Ezek lehetnek teljesek, lehetnek egyoldalúak. Ez utóbbiak rendszerint nem a gazdaságban készülnek. Ezek gyártásával különleges gyárak foglalkoznak. Kereskedők árusítják. Néha mű- vagy mesterséges trágya néven, néha kereskedelmi trágyák néven adják-veszik. Az utóbb említett trágyafélék használatával a gazda növényeinek olyan táplálóanyagokat juttathat, amelyekből a talajban nincsen elég, vagy amelyek a talajból teljesen hiányzanak. A kereskedelmi trágyafélék segítségével a gazda növényeinek rendszerint vagy nitrogén-, vagy kálium-, vagy foszforsavas táplálékot juttat, esetleg mind a hármat.

Vegytanilag véve, a kereskedelmi trágyák sók, mint aminók a kékgalic, a keserűsók, a konyhasók, a timsók és még mások is, vagy pedig a sóknak a keverékei. Sók például a különféle salétromok, a kén-savas ammóniák, a gipsz. Sók keverékei a szuperfoszfátok, az ammóniákszuperfoszfát, a Tomaszsalak és mások.

A kereskedelmi trágyafélék adás-vevése mindig szavatosság mellett történik. Törvényeink értelmében — 1895. évi 46. t.-cikk — a műtrágya eladója szavatol annak eredetéről, az abban lévő növényi táplálóanyagok mennyiségéről és minőségéről, sőt azért is, hogy abban a növényekre nézve ártalmas, káros hatású alkotórészek nincsenek.

A kereskedelmi trágyafélékben lévő, trágyázási szempontból értékes alkotórész, hatóalkotórésznek mondjuk. Ilyenek a salétromokban lévő nitrátnitrogén, a szuperfoszfátokban a vízben oldható foszforsavas hidrid stb. Ezeknek rendszeren meg van állapítva kilónként a piaci ára. Ahány

A nemes vetőmag értéke. *Irtá: M. O.*

(Képpel.) Manapság már a kisgazdák is kezdik belátni, hogy nem mindegy az, milyen magot használnak vetésre. A többet és jobbat termő hazai nemesített fajtákat már nemcsak nagyobb gazdaságaink termesztik, hanem örvendetes haladásként szaporodik évről-évre azoknak a községeknek száma, amelyek határában jóformán csak nemesített búzavetéseket lehet látni. És miért terjed a nemes vetőmag használata ennyire? Mert vele a gazda kevés kiadással és fáradtsággal nagyobb mennyire termeszti. Mutatja azt a mellékelt kép is, melyet a *Hatvani Növénynemesítő Részvénytársaság*, (Nagytelekpuszta, up. Hatvan) készített, hogy vele szemléltetően bemutassa nemesített búzáival 1920/21. évben végzett országos kísérleteinek átlageredményeit. A képen egy-egy zacskóban annyi kilogramm búzát fényképeztek le, mint amennyi volt métermázsákban és kataszteri holdankint az illető termés. Látjuk a képen bemutatva az 1920/21. évi országos búza átlagtermést, mely kataszteri holdankint 6,78 métermázsá volt, a kisbirtokon azonban csak 6,22, a nagybirtokon 7,87 métermázsá. Hogy a nagybirtok kataszteri holdankint több mint másfél métermázsá búzával többet adott, nemcsak arra vezendő vissza, hogy nagybirtokainkon kevés kivétellel sokkal okszerűbben művelik és jobban trágyázzák a földet, de oka az is, hogy jóval több nemesített búzát vetnek. Éz pedig többet terem. Bemutatja ezt a kép többi adata is. Így kataszteri holdankint a velük összehasonlított búzáknál többet termettek

a leggyengébb hatvani búzák	-----	147	kilogrammal
az összes	-----	271	“
a legjobb	-----	392	“
a legbővebben termő hatvani búza pedig	-----	700	“

sőt, mint a képen látható, akadt olyan gazdaság is, amelyben a **hatvani nemesített búza 8—9 métermázsával többet termett, mint a vele összehasonlított, amúgy nem rosszul termő gazdasági búza.**

Nagyon érdemes tehát a gazdának nemesített búzát vetni. Semmi mással úgy nem fokozhatja termését, mint nemes fajták termesztésével, ha a neki valókat megtalálta. Legjobb nemes fajta ugyanis nincsen, vagyis nincs olyan nemesítés, amely mindenütt a legtöbbet teremne. Vidék és talaj szerint más és más nemes fajta fog a legjobban beválni. Ki kell tehát őket próbálni. Legegyszerűbben úgy, hogy valamely községben összeáll egynehány gazda és több fajtából, mindegyikből 1—2 métermázsá, lehetőleg eredeti, vetőmagot hozat magától a nemesítőtől és azt lehető egy időben egyforma földbe elveti. Amelyik fajta 2—3 évi termelés alatt a legjobban beválik, azt szaporítják azután el. A megrendelésnél a nemesítőnek meg kell írni, milyen az illető vidék földje és fekvése, koránérő legyen-e a küldendő fajta stb., hogy a nemesítő odavaló fajtákat küldhessen.

Aki azonban nemes magot akar vetni, az egyet tartson jól az eszében: amint nemes jószágot nem lehet kórón és szalmán tengetni és ápolatlanul hagyni, ép úgy a nemes mag s jó talajmunkát és megfelelő trágyázást kíván ahhoz, hogy teljes termőképességét kifejthesse.

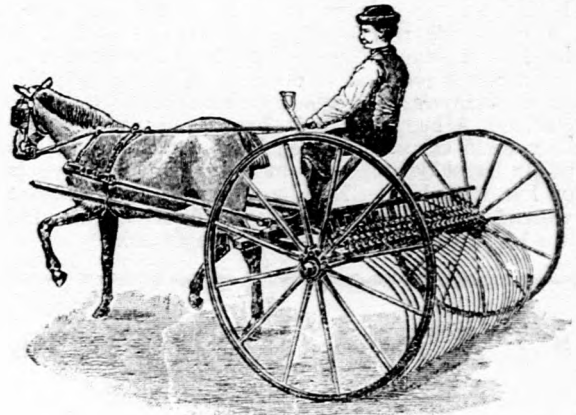
A vaj avasodása. A vaj avasodását egyes baktériumok, erjesztő- és penészgombák okozzák. A vaj hajlamosabb avasodásra, mint bármely zsírféleség, mert ebben több a víz, másrészt marad benne a zsíron kívül némi cukor- és sajtanyag is, a baktériumokat idecsalogtatja. Az avadást késleltethetjük azzal, ha a tejszint a kópülés előtt pastörizáljuk (a baktériumok elölésére), az írot (melyben a cukor és sajtanyag van) lehetőleg alaposan kigyúrjuk, megakadályozzuk a vajnak bármiféle piszokkal való beszennyeződését és tiszta, zománczott cserépedénybe gyömöszöljük, vagy ugyancsak tiszta pergamentpapirosba csomagoljuk.

A magyar búza. Ezelőtt pár évtizeddel több gazda megpróbálkozott francia, angol és német búzák termesztésével, mert ezek nagyobb eredménnyel kecsegtettek. Mindjárt eleinte kitűnt, hogy — ha mindjárt jó időjárás mellett valamivel többet termenek is, de — lisztjük nem oly jó, mint a magyar búzáé, miért is a kereskedők nem vásárolták szívesen. Az utóbbi évek azonban a külföldi búzák kedvelőit még inkább kijózanították. A téli fagyot, különösen a kései ismétlődő fagyokat a magyar búzák jól kiállot-

ták, míg az angol és kényes francia búzák kifagytak. Most már kétségtelen, hogy legjobb lesz a magyar búzánál maradni s ennek «nemesített» változatait termelni.

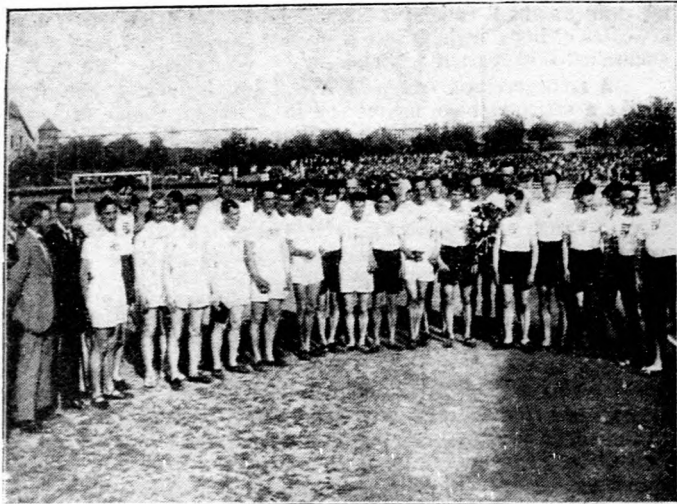
A szénagereblye. (Képpel.) A legjobb, leghasznosabb gépek egyike a szénagereblye, melyet egy ló könnyen vontat és annyi munkát végez, mint amennyi ugyanannyi idő alatt csak 8—10 szorgalmas kézimunkás tudna elvégezni.

A tagosítás előnye. Sok község határában még egyazon tulajdonos földjei a szélrózsa minden irányában szét vannak szórva. E hátrányos gazdasági állapottal szemben egyetlen orvoslás a tagosítás. Egyazon tulajdonos lehetőleg egymás mellett kapja ki a földterületet, melyet előbb szétszórtan birtokolt. Ha az új területen jobb minőségű a talaj, akkor természetesen értékének megfelelően kisebbet s megfordítva: gyengébb talajon nagyobb területet. E felosztást és értékbecslést igazságos, nem részrehajló bizottság szokta intézni, miért is teljesen indokolatlan sok falust gazdának az az aggodalma, hogy tagosításkor esetleg megcsalják. A tagosítás előnye annyira szembeszökők, hogy érthetetlen, miért nem hajtja végre minden község mielőbb ezt a műveletet a saját határában. Tagosított birtoknál nem veszik időt abban, hogy a munkások és igavonó állatok munkájuk végeztével egyik földdarabról a másikra mennek át. Jelentékeny előny az is, hogy tagosítás után kevesebb a szomszéd, nem fordulhat elő oly gyakran határcsonkítás «elszántás» formájában és nem kell oly sok határjelző megnye, mely nem terem mást, mint gyommagot. Végre a tagosított határban a gazda egymás mellett levő, tehát nagyobb darab földterületén szabadon, saját elhatározásából is végrehajthat eredményesen bizonyos telkesítési (vízlevezetés, futóhomok megkötés stb.) vagy rovarirtási munkát, míg kis darab földjén kárba-vész e munka, ha a szomszéd erre nem hajlandó.

Szénagereblye.

A méz kipergetése. Nagy hiba a méhészetben a kapzsiság, mert a méhrájnak is szüksége van bizonyos mézre, hogy életét fenntarthassa, de ugyancsak hiba volna, ha a kaptárból a felesleges mézet kellő időben nem vennék ki, mert akkor a méhek — a jól végzett munka boldogító tudatában — henyélésre adják magukat és így a gyűjtés megakad. Ha tehát a méhészt azt látja, hogy a kaptár mézkamrájának utolsó lépe is telve van mézrel, akkor mulhatatlanul fogjon a mézszűrethez. Ez ugyanis annak a jele, hogy az előtte levő lépek már be is vannak pecsételve, tehát nincs már hely, hova a méhecskék munkájuk gyümölcsét elhelyeznék. A telt lépeket a mézkamrából szedjük ki s rakjuk a rajta levő méhekkel a kerettartóba, helyükbe pedig a mézraktárba üres lépeket aggasunk. A kiszedett lépekről a viaszfedést késsel levakarjuk, majd a lépeket pergetőbe állítjuk és kipergetjük. Ha az időjárás a mézgyűjtésre kedvezőtlen volna, vagy pedig a család gyengének mutatkozna, akkor még a mézűstöt se üresítsük ki teljesen. Ha a méz már érett, azaz sűrűn folyó és savanyodásra nem hajlamos, akkor piacra lehet vinni. A kipergetett mézet meg is szokták szűrni. Ez azonban nem feltétlenül szükséges, mert a viasztörmelék egy hét leforgása alatt légbuborékok kíséretében («forrás») magától is feljön a méz tetejére s innen könnyen lekanalazható. A kipergetett méz világos arany színű, ha akácvirágokból készült, sötétsárga, ha hársfák vagy keverten, különböző növények szolgáltatták hozzá a méheknek a nyersanyagot. Állásközben az akácméz homályosodik, míg a többi méz «ikrásodik», azaz elveszti folyékonyágát és olyan összeállású lesz, mint a megfagyott zsír. A mézet száraz, hűvös helyen üvegekben vagy fehér bádóg- és zománczott edényekben kell tartani. Ha kenyérmorzsá hull a mézbe, akkor állásközben gyorsan megsavanyodik.

Svéd atléták Budapesten.

Az elmúlt vasárnap Svédország fővárosa, Stockholm küldötte el atlétáit Budapestre, hogy összemérjék erejüket a magyar fiúkkal. A tíz pontból álló mérkőzés — száz-, négyszáz-, nyolcszáz-, ezer-, ötezerméteres síkfutás, száztíz méteres gátfutás, magas- és távolugrás, súlydobás és diszkoszvetés — eldöntetlenül végződött, amennyiben a svédek is, a mieink is öt-öt versenyben győztek. *Baloldali képünkön* látható a svéd atléták csoportja; fehér ing és nadrág van rajtuk, az ingen kék kereszt. *Jobboldali képünk* azt a jelenetet ábrázolja, mikor a svédek a verseny után éljent kiáltanak Magyarországra.

Gyűjtjük a cseresznyeszárát. A mai súlyos gazdasági viszonyok között, amidőn minden veszendő értéket meg kell mentenünk, a földművelésügyi minisztérium Gyógy- és Ipari Növény Forgalmi Irodája fölhívja figyelmünket, hogy a mostani cseresznye-idényben a cseresznyeszárát ne dobáljuk el, hanem gyűjtjük össze, mivel ez a növényrész a gyógyászatban különböző teakeverékeknek jól felhasználható. A begyűjtött árut bármely magyarországi gyógy-növénykereskedő száraz állapotban kilogrammonként 30 koronáért beváltja. Az érdeklődőknek az értékesítésnél a Gyógy- és Ipari Növény Forgalmi Iroda (IX., Lónyai-utca 7.) is segítségére van. Ezen veszendőben menő árúinak összegyűjtése hazánk vagyonsodását s közgazdaságunk fölvirágzását segíti elő.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Serbán János meghalt.

Súlyos vesztés érte a magyar gazdatársadalmi és szövetkezeti életet. E hó 15-én elhunyt *vojvai Serbán János*, a mezőgazdasági előrehaladás lánglelkű apostola. Hatvanhárom éves korában ért véget munkás élete. Első sikereit a gyakorlati gazdálkodás terén aratta. Kiváló szaktudása és irodalmi tevékenysége oly feltűnést keltett, hogy 1896-ban a földművelésügyi minisztérium meghívta az állattenyésztési felügyelői kar szervezési munkálataihoz. Mint országos tejgazdasági felügyelő, rendkívül sokat tett a magyar szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében. Ő indította meg s fejlesztette naggyá a magyar tejszövetkezeti mozgalmat is. A földművelésügyi minisztériumban, később a telepítési és birtokpolitikai, valamint a gazdasági munkásügyek terén működött. Érdemei elismerésül számos királyi kitüntetés érte, sőt utóbb miniszteri tanácsossá nevezték ki. Mint gyakorlati gazda rendkívül sok figyelmet szentelt a vetőmagnemesítés, a mezőgazdasági termékek értékesítése, a tenyészállatkereskedelem fejlesztése kérdéseinek. A minisztériumi szolgálatból történt nyugalombavonulása után egész tevékenységét az általa alapított különböző vállalatok vezetésének szentelte. De tevékeny részt vett a különböző gazdatársadalmi szervezetek munkájában is. Halála elsősorban családját sújtja legérzékenyebben, köztük: *Serbán Iván dr.-t*, az Országos Altruista Szövetség elnökét, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ügyvezető igazgatóját. Az összes gazdatársadalmi szervezetek részvétük jeléül kitérték a gyászlobogót és gondoskodni fognak arról, hogy emlékét méltó módon örökötsék meg. Temetése június 17-én volt óriási részvét mellett a Kerepesi-uti temető halottasházából.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Nagyanyánk özvegyi haszonélvezetével terhelt földünket el akarjuk adni. Ez esetben köteles-e lemondani a haszonélvezeti jogáról? (J. K. J.)* — **Felelet.** A haszonélvezeti jogáról való lemondásra nem kényszeríthető a nagyanyjuk. Az Önök részéről történendő eladás, ha nagyanyjuk a jogáról önként nem mond le s törlési engedélyt nem ad ki, az ő haszonélvezeti jogát nem érintheti.

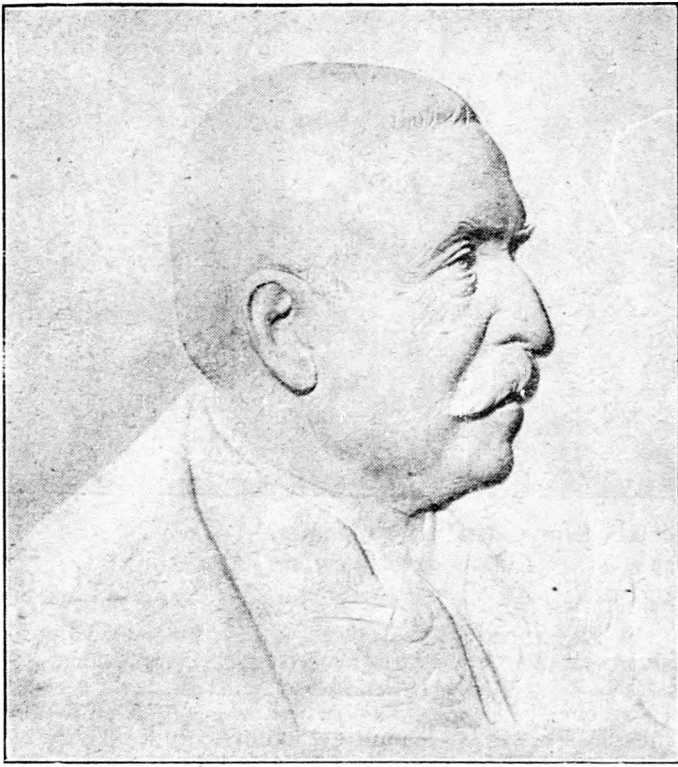
Kérdés. *1. Méhészettel melyik szakkönyv foglalkozik és hol szerezhető be? 2. Gyógynövények hol értékesíthetők? (V. J.)* — **Felelet.** 1. Méhészeti kérdésekkel foglalkozik *Valló «Méhészet»* c. könyve. Ára 84 K 50 f. Beszerezhető lapunk kiadóhivatala útján. 2. Gyógynövények értékesítésével foglalkozik a gyógy- és ipari-növényforgalmi iroda (Budapest, IX., Lónyai-u. 7.). Az intézet a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt áll és úgy a gyógy-növények termelésére, mint az értékesítésére vonatkozólag készséggel ad útbaigazítást az érdeklődőknek.

Kérdés. *Székkács-féle vetőmag hol szerezhető be? (I. L.)* — **Felelet.** Székkács-féle vetőmag beszerezhető a Vetőmagnemesítő és értékesítő r.-t.-nál (Budapest, V., Mérleg-u. 3.). A részvénytársaság igazgatója Székkács Elemér. Kívánatra a nevezett részvénytársaság készséggel küld érjegyzéket.

Kérdés. *A «Vasárnap»-ban közölt élelmiszer-árakon hol lehet vásárolni pl. szalonnát, zsírt stb.? (F. J.)* — **Felelet.** A lapban közölt élelmiszer-árakat a Budapesti Központi Vásárcsarnok igazgatóságának jelentéséből közöljük. A Vasárnapban közölt árakon vásárolhat a Központi Vásárcsarnokban kicsinyben. Szalonnát, zsírt jobb nagyban beszerezni. A nagybani árakat az Állatvásárpénztár jelentése alapján közöljük. Nagyobb mennyiséget ajánlatos lenne valamelyik nagyvágó-cégtől beszerezni; a fizetendő ár, miután az eladás már másodkézből történik, a közölt árnál valamivel magasabb lesz.

Kérdés. *Mi az ára az anyarozs kilogrammjának? (J. S.)* — **Felelet.** Az anyarozs kilogrammjának jelenlegi ára kilogrammonként 400–450 korona.

Magyar érdemkereszt és magyar érdemérem. A hivatalos lap mult csütörtöki számában kormányzói kézirat jelent meg, amely hozzájárult a polgári és katonai személyek érdemeinek elismerésül ujonnan alapított *magyar érdemkereszt és magyar érdemérem* adományozásához. Az új rend alapszabályait, valamint osztályainak és fokozatainak számát legközelebb nyilvánosságra hozzák.

Bernáth Béla,
meghalt június hó 15-én, Tályán.

Bernáth Béla meghalt. A szőlészet és borászat fejlesztésre irányuló mozgalmak egyik közismert, nagyérdemű harcosa, **Bernáth Béla**, a *Magyar Szőlősgazdák Egyesületének* alelnöke, a tokaji választókerület *harminchárom éven át volt képviselője*, hetvenkét éves korában Tályán június 14-én hirtelen elhunyt. Kevesen tettek annyit a magyar szőlő- és pincegazdaság érdekében, mint Bernáth Béla, aki gyakorlatilag is egyike volt a legkiválóbb szőlősgazdáknak. Tályai szőlőbirtoka mintaszerű, borai pedig világhírűek voltak. A tokajhegyaljai szőlősgazdák érdemei elismerésül még *életében szobrot állítottak neki*, melyet augusztus havában akartak leleplezni. A legutóbbi nemzetgyűlésen ő volt a Ház korelnöke. Felszólalásaiban, társadalmi munkásságában mindenkor a mezőgazdasági érdekek bátor védőjének mutatkozott. Mint egyén egyike volt a legszeretreméltóbbaknak. Elhunytát hitvese: született *Zách Emilia* és négy leánya gyászolja. De részt vesz a gyászban egész Magyarország gazdaközönsége is.

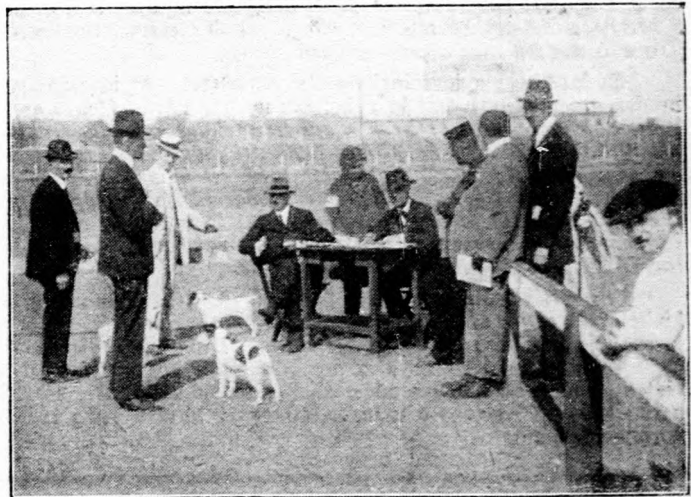
Állattenyésztési vándorgyűlés Kisujszálláson. (Képekkel.) Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* a *Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesülettel* karöltve nagyszabású állattenyésztési vándorgyűlést rendezett június hó 17-én és 18-án *Kisujszálláson*. Az első nap a pusztacsegi legelőkön Kisujszállás és Turkeve városok állatállományát mutatták be az ország minden részéből összegyűlt gazdáknak és jeles szakembereknek, akik meglepetéssel tapasztalták, hogy a nagy szárazság ellenére is milyen gazdag az ottani legelők fűnövése és csodálkozással szemlélték a térdig érő, csupa értékes fűfélékből álló növényzetet. Nagyon tetszettek a turkevei ménesben látott szép félvér lovak és Kisujszállás város címeres magyar bikái. A szomszédos zombokakoli gazdaságban pedig szép sertésfalkákban és gyönyörűen álló vetésekben volt alkalmuk gyönyörködni a vendégeknek. Másnap Kisujszállás városháza dísztermében folyt le nagy érdeklődés mellett a vándorgyűlés, amelyen kiváló szakemberek adtak tanácsokat az alföldi állattenyésztés és gazdálkodás javítására nézve.

Június 30-án túl nem váltják be a hamisbélyegzésű bankjegyeket. A pénzügyminiszter június 30-át tűzte ki határidőnek, ameddig a hamis lebélyegzéssel ellátott bankjegyeket birtokosaik beválthatják. Ugyanez a rendelő a *névérték huszonöt százalékaiban határozta meg az összeget, amelyet az Osztrák-Magyar Bank megtérítésül a hamisbélyegzésű bankjegyekért utalványozhat.* A kormány a június 30-ára kitűzött határidőt nem fogja meghosszabbítani és legkésőbb június 30-áig be kell terjeszteni a pénzügyminisztériumhoz a beváltást kérő folyamodványokat.

A gazdák a szabadforgalom mellett. Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* igazgatóválasztmányja *Somssich László* gróf elnöke alatt az elmúlt héten gyűlést tartott. *Mutschenbacher Emil* dr. ügyvezető főtitkár jelentést teit az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányzati intézkedésekről. Beszédében rámutatott arra, hogy az ország termelőinek érdeke, hogy a *mezőgazdasági termények belföldi forgalma szabaddá tétessék.* A termelői érdekeltségek a belföldi szabadforgalom mellett vannak, de valószínű, hogy a kormány az ellátatlan gabonájának biztosítása végett a tavalyi rendszert fogja fenntartani. A kiviteli illeték is úgy szabályozandó, hogy az illeték megállapításánál a termelői érdekek is meg legyenek védve. Az ország gazdáinak összessége tiltakozik az ántánt állatjótételi követelése ellen. Ha az ántánt ragaszkodik követeléséhez, úgy feltétlenül szükséges, hogy a fizetés teljesítésére haladékat kapjunk. A folyó ügyek elintézése után a gyűlés véget ért.

Postautalvánnyal is lehet pénzt küldeni Amerikából. Magyarország és az Északamerikai Egyesült-Államok és azok gyarmatai között a kölcsönös postautalványforgalom június 15-től kezdve megnyílt. Az Északamerikai Egyesült-Államokba és azok gyarmataiba, valamint onnan egy-egy utalvánnyal küldhető *legnagyobb összeg száz dollár.* Az utalványozási díj száz koronáig 1, kétszáz koronáig 2 korona, kétszáz koronán felül az utalványra befizetett összeg minden kétszáz koronája, vagy ennek töredéke után 1 korona.

A gyapjútermelők országos értekezletet tartottak. Az ország gyapjútermelő gazdái *Somssich László* gróf elnöke alatt az OMGÉ nagytermében az elmúlt héten értekezletet tartottak. *Krolopp Hugó* előadó nagyobb előadás keretében változta a gyapjútermelés helyzetét a háború előtt és most. Kívánatosnak jelezte a belföldi posztóipar szükségletének biztosítása végett *juhállományunknak legalább kétszeresére való emelését.* A főszűly a *hosszú fésűs gyapjú* termelésére helyezendő, mert ha megfelelő lesz a hazai anyag, nem lesz szükségünk behozatalra. A hazai gyapjúipar két-három év alatt kiépül és akkor kétszer annyi gyapjúra lesz szükségünk, mint amennyit most termelünk. E cél érdekében a tenyésztést egységesen kell irányítani és érdekfűzőséget kell létesíteni a termelők, a feldolgozó ipar és a tőke közt. Az értekezlet a nagy tetszéssel fogadott előadás után a kérdés tárgyalására szűkebb bizottságot küldött ki.

Kutyakiállítás a fővárosban.
Foxterrierek a bíráló bizottság előtt.

Az ifjusági vörös-kereszt egyesület kirándulása Pedlow kapitány tiszteletére.

Balról: Leányok Pedlow kapitánytól emlékül aláírást kérnek. Jobbról: Leányok és cserkészziúk csoportja.

A szövetkezetek felhívása az új nemzetgyűlés tagjaihoz. A szövetkezetek hír szerint fel fogják szólítani a nemzetgyűlésnek olyan tagjait, akik a földművesnép szövazatai útján jutottak mandátumhoz, hogy az új nemzetgyűlésen az esetleges támadásokkal szemben erélyesen lépjenek fel és védjék meg azokat a szövetkezeteket, melyek a magyar földművesnép gazdasági és kereskedelmi érvényesüléséért küzdenek. Tekintettel arra, hogy a magyar földművesnép úgyszólván a maga egész egyetemében tagja a szövetkezeteknek, bizonyosnak látszik, hogy a képviselők meg fogják szívlelni választópolgáraik óhaját és a parlamentben is sikra fognak szállni a népszerű szövetkezetekért.

Felemték a kincstár szeszadási árrészesedését. A pénzügyminiszter a kincstári szeszadási árrészesedés felemeléséről rendeletet adott ki, amelynek értelmében, ha a fogyasztási adó alá eső szesz megadózza kerül forgalomba, hektoliterenként (liter alkohol) 151 korona 60 fillér adó és árrészesedés fejében az államkincstárba befizetendő. A termelési adó alá eső szeszfordék a szeszadón kívül hektoliterfokonként 150 koronát kötelesek kincstári árrészesedés fejében fizetni. A szabadforgalomba átment mindenemű égetett szesz folyadék után, amelyek 1922. június 20. napján bárkinél készletben vannak, kincstári pótrészesedés fejében a birtokos hektoliterfokonként 40 koronát köteles fizetni. A pótrészesedés alól mentes: 1. az a szesz, amely a hatályban lévő törvényes rendelkezések szerint adómentes, 2. az ugyanazon fél birtokában lévő tíz liter alkoholt meg nem haladó égetett szesz folyadék. A rendelet 1922. június 20-án lépett életbe. Az adómentesen utalt szesz után pedig június hó 20-ától minden liter alkohol után az általános denaturáló szerrel denaturálandó szesznel 2, a különös denaturáló szerekekkel denaturálandó szesznel pedig 5 korona ellenőrzési illeték fizetendő. A sajtolt élesztő termeléséről járó adó minden liter alkohol után 6 korona.

Módosították a holtánnyilváníti rendeletet. Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki a holtak nyilvánítiáról. Holtá nyilváníthatók eszerint már azok a harctéren eltűnt katonák is, akikről 1915. évi december hó 31-étől 1920. évi január hó 1-ig semmi hír sem érkezett; vagy azok, akik 1914. évi július hó 24-ike és 1917. évi január 1-je között tűntek el és bár időközben kaptak róluk hírt, de 1920. január hó 1-je óta semmi hír róluk. A rendelet nemcsak azt nevezi háborúban eltűnt egyénnek, aki a hadifogságból tűnt el, hanem azt is, aki hadifogságba esett.

Felemték a lovak kiviteli illetékét. A pénzügyminiszter a kiviteli illetékről szóló törvénynek azt az intézkedését, hogy a lovak után darabonként háromezer korona kiviteli illeték fizetendő, most kiadott rendeletével akként módosította, hogy elsőosztályú versenyló után 50.000, másodosztályú versenyló után pedig 25.000, harmadosztályú versenyló után 15.000, egyéb ló után pedig 10.000 korona fizetendő.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének közgyűlése. A szövetkezeti intézményeket egybekapcsoló magyarországi szövetség Bernát István dr. elnökle alatt tartotta meg az elmúlt héten szokásos rendes évi közgyűlést. A közgyűlés legfőbb tárgya a múlt évi munkásságról beszámoló évi jelentés volt, amelyet Horváth János dr., gazdasági főtanácsos, igazgató terjesztett elő. A jelentés szerint a magyar szövetkezeti mozgalom szép fejlődésnek indult. A Hangya központ az, amely a magyarországi szövetkezeti szervezet élén halad, amely a tisztán beszerző és fogyasztói irányból mindinkább áttér a termelő és értékesítő szövetkezeti tételre. Csonkagyarország a világ szövetkezeteinek sorában a negyedik helyet foglalja el. Az OKHSz is nagy eredményeket mutat fel. A szövetség által megtartott kongresszusok a villamos szövetkezetek, illetve a szövetkezeti iskolák létesítése mellett foglaltak állást, aminek érdekében a Szövetség felírt az illetékes minisztereknek. Végül megemlíti a beszámoló azokat az intézkedéseket, amelyeket a Szövetség a külföldi összeköttetések ápolása érdekében tett, amidőn az ujonnan alakult Keresztény Szövetkezetek Szövetségébe belépett. A közgyűlés az előterjesztett jelentést és a múlt évi zárszámadásokat egyhangúlag elfogadta, majd áttért a választásokra. Az alapszabályok szerint kisorsolt igazgatótanácsi tagok helyére Szilassy Zoltánt, az OMGE igazgatóját, Czettler Jenő dr.-t, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját, Desseffy Emil grótot, a Hangya elnökét, György Endre nyug. minisztert, Schnetzer Ferencet, a Köztisztviselők Szövetkezetének elnökét, Tolnay Pál gazdasági főfelügyelőt és Kiss Józsefet, a Budapesti Butorcarnok Szövetkezet elnökét választotta meg. A közgyűlés végül megállapította az 1922. évi költségvetést.

Passiójátékok Mikófalván. Mikófalva hevesmegyei községben felújították Krisztus legendás világát. A kis község lakossága összefogott, a szabadban felépítette a «színházat», amely a bibliai események helyét mutatja s eljátszotta Krisztus földi életének s halálának történetét. Egyszerű falusi emberek östehetségükkel és őszinte érzéseikkel felelevenítették a kétezeréves eseményeket. Az ünnepi színjátékra számos előkelőség utazott Mikófalvára s a kormány is képviseltette magát. A passiójátékokat minden ősszel és tavasszal felújítják. Legközelebbi számunkban be fogjuk mutatni olvasóinknak, a helyszínén készült fényképek alapján, a játékok szereplőit.

Gránátrobbanás öt halottal. Az ostffyasszonyfai táborban hadianyagleszerelés közben pénteken egy gránát felrobbant, három munkást nyomban megölt, négy munkás súlyosan megsebesült. A sebesültek közül kettő a kórházba történt szállítás közben ki szenvedett, úgy, hogy a szerencsétlenségnek öt halottja van. A robbanás okának kiderítésére a vizsgálat megindult.

NAGYOT HALLÓ?

Fülzúgásban szenved? Kérjen prospektust.
Fülben nem látható szabadalm. «Dobhártya-
szerű hallócsőről». Prospektust ingyen küld:

F A R A G Ó J E N Ő, B U D A P E S T,
VIII., Népszínház-utca tizenhat/V.

Súlyos vasuti szerencsétlenség Biatorbágy és Herceghalom között. Az elmúlt hét szerdáján reggel a Sopron felé haladó gyorsvonat Biatorbágy és Herceghalom állomások között kisiklott a sinekből, kettészakadt és első fele lezuhant a vasúti töltésről. A borzalmas szerencsétlenségnek két halottja és mintegy húsz sebesülte volt. Az államvasutak azonnal segélyvonatot indítottak a helyszínére. Amikor a kórházvonat a szerencsétlenség helyére érkezett, rémületes látvány tárult utasainak szemébe. A gyorsvonat mozdonya, szerkocsija s első négy vagonja a sineken állott, az utána következő étkezőkocsi és két másodosztályú vagon felfordulva és részben darabokra törve hevert a töltés mellett húzódo völgyben. Az étkezőkocsi mögött következő másodosztályú vagon valósággal rászaladt az étkezőkocsira és összemorzsolta azt. A mentők mindenekelőtt megállapították, hogy két halott maradt a katasztrófa színhelyén. Az egyik egy német bárónak, *Relizenstein* Miksának a felesége, aki férjével együtt utazott Grác felé. A másik *Lovas* Sándor lámpagyári vezérigazgató. A mentők mintegy húsz súlyosan sebesült embert részesítettek első segélyben. Az orvosok munkája közben érkezett ki *Kelety* Dénes államtitkár, a Máv. elnökgazgatója. A nyomban megindult vizsgálat kiderítette, hogy a katasztrófát sántörés okozta s a vasút személyzete közül ezért senkit sem terhel felelősség. A sántörés oka gyártási hiba volt. A szerencsétlenség sebesülteit Budapestre hozták.

Megmentették az életét, hogy meghaljon. Az amerikai Sing-Sing börtön kórháztermébe a multkoriban fölhozták a halálraítéltek cellájából *Rudger B. Warder*, gyilkosságért elítélt munkást, akinek egy hete volt hátra, hogy rajta a halálos ítéletet végrehajtsák a villamoszékben. A halálraítélt azonban hogy-hogy nem, vakbélgyulladásot kapott és a betegsége oly válságosra fordult, hogy a műtét elkerülhetetlenné vált. A helyzet tehát az volt, hogy az orvosi tudományuk meg kell menteni egy embert — a villamoszék számára. A műtét után *Warder* seblázában is egyre hangoztatta ártatlanságát és ez a körülmény fel is tünt a fegyház orvosának. Tudomására jutott a halálraítélt védőügyvédjének is, aki ezen a címen tévesnek mondotta az ítéletet és a per újra elvételét kérte. Mikor így módon az eset a nyilvánosságra került és a lapok szélteben hosszában foglalkoztak vele, számos kiváló jogász és bíró annak a véleménynek adott kifejezést, hogy az műtét után nem szabad az elítéltet kivégezni, még az előbb említett körülmény miatt sem, mert nem lehet jogában a társadalomnak valakit azért a halál torkából kiragadni, hogy újból a halálba küldje. Az eset kapcsán széles vita indult meg *Rudger B. Warder* ügye fölött, aki annyit már is elért, hogy ügyében új tárgyalást tüztek ki.

Szörnyűség orkán New-Yorkban. New-York környékén a mult vasárnap este óriási arányú orkán száguldozott végig. Az ég hirtelen elsötétült és szinte pillanatok alatt forgószélbe került a tengerből s a partkörnyéki utcák sora. Az öböl tele volt kirándulókkal, akiknek jórésze a vízbe veszett. Egyik igen kedvelt fürdőhelyen óriási kerék volt felállítva, amely apró kocsijaiban a víz fölött hordozta meg a vasárnapi szórakozást keresőket. Ez a kerék kettétört és a vízbe zuhant. Bent a városban az orkán letepett a falakról és kitépett a földből minden megmozdíthatót. A táviratok szerint hetvenötön életüket veszítették és több száz a súlyos sebesültek száma.

Jobboldalt van a szive. Egyik angol kórházba szállították be a mult hetekben egy *Blazer* Ábrahám nevű embert, aki influenzában súlyosan megbetegedett. Mikor az orvosok a beteget megvizsgálták, a legnagyobb meglepetéssel állapították meg, hogy annak a szive jobb oldalán van, sőt ennek tetejébe még a mája és a lépe is fordítva foglal helyet szervezetében, tudniillik a bal oldalára került. A beteg rövidesen felépült és az orvosok kérésére az orvos-egyetemen megengedi, hogy előadást tartsanak róla és a növendékek sorra vizsgálhassák különös, de mégis egészséges szervezetét.

Az örökség különös útja. Egyik amerikai városkában, Cincinnatiában, történt, hogy meghalt egy gazdag bíró, aki házáat és mintegy százezer dollárt kitevő vagyonát házvezetőnőjére hagyta. A gazdaasszony azonban a sors különös játéka folytán — jól lehet teljesen egészséges volt — huszonnégy órával később, hogy örököse lett a tekintélyes vagyonnak, hirtelen meghalt. Ily módon a gazdag bíró tekintélyes vágya olyan örökösöket tett boldoggá, akik azt ugyancsak nem remélték. Szerencsére a házvezetőnő rokonai tisztas munkásemberek voltak, akik megérdemelték a sorsnak ezt a különös és váratlan ajándékát.

Házassági járvány dül Angliában. Az angol lapok szerint Angliában hetek óta valóságos házassági járvány dühög. Az anyakönyvi hivatalok túl vannak halmozva munkával. A hivatalokban reggel 8 órától délután 3-ig tart a párok összejárása, de még azután is nagy tömeg marad másnapra. A fiatalság nagyrésze közvetlenül a háború után kötött házasságot s most leginkább az idősebbek követik a — fiatalok példáját. Hogy ennek a házassági láznak mi az oka, nem tudják megállapítani.

Műkedvelők Borsosberényben.

A borsosberényi római katolikus ifjúsági egyesület műkedvelő gárdája a «Gyimesi Vadvirág»-ban. A műkedvelők vezetője *Pesity Imre* plébános, az egyesület alapító-elnöke.

Hangverseny drótnélküli telefonon. Lille francia város közönségének ritka és kellemes meglepetésben volt része nemrégiben. A párisi Eiffel-torony drótnélküli telefon leadóállomása a kétszáz kilométernyire fekvő Lille-be közvetítette francia művészek és művésznők hangversenyét. A városi színházban mintegy kétezer főnyi közönség hallgatta lelkesen a hangversenyt, melynek műsórán szép zene- és énekszámok váltakoztak. A lillei-ek megtapsolták a Párisban éneklő művészeket, amit az ottani drótnélküli telefonállomás viszont leadott Párisban, úgy, hogy a művészek kétszáz kilométernyire hallották a tapsokat. A franciák most még jobban ki akarják építeni a drótnélküli telefonállomásokat, s remélik, hogy nemsokára ezeröttszáz kilométernyire adhatnak le hangversenyeket. Még megérjük, hogy mi is tapsolhatunk a Párisban éneklő művészeknek.

Amerikában külön gyűrűt viselnek az elvált emberek. Amerikában igen sok az elvált ember. Épen ezért kellemetlen, ha valaki a társaságban nem tudja a másiktól, házas-e, vagy már elvált? Az elváltak tehát meg kellett különböztetni valahogyan azoktól, akik házas életet folytatnak, — így tartják illőnek Amerikában. Feltalálták tehát a — *válógűrűt*. Ezt az újfajta gyűrűt a kusijon kell viselni. A gyűrű nehéz aranykarika, kis diszítéssel, de lehet drágakövekkel is ékesíteni, még pedig úgy, hogy minden egyes válásnál meg lehet szaporítani az ékkövek számát. Az ékkövek színe a válás milyenségét jellemzi: a rubin *haragot* jelent az elvált férjjel, feleséggel szemben, a gyöngyszem *sajnálkozást*, az opál *gyűlöletet* hirdeti.

Az elefánt.

— Gyurika, kináld meg az elefántot cukorral.
— Megkinálnám, édes apám, de melyik végén? Mind a két végén farka van...

Mi a különbség?

— Találd ki, mi ez: ha messziről nézed fényes, ha közelről nézed, majom?
— No?
— A tükör.

A génuai vacsora.

Génuában a különböző nemzetek kiküldöttjei egy este közös vacsorára gyűltek össze. Vacsora végén fizetésre került a sor. A francia kiküldött összesen 50 frankot nyújtott át a fizetőpincérnek. Schober, az osztrák kancellár egy papírlapot nyújtott át.

— Mi lenne ez kérem? — kérdi a fizető.
— Ez egy fuvarlevél — válaszolt a kancellár. Kint az állomáson van egy vagon bankjegy, azt válthatja ki vele.
Most Csicsserin volt a sor, az orosz kiküldöttön.
Csicsserin kis csomagot vett ki a zsebéből és azt adta a fizetőnek.

— Hát ez meg micsoda? — csodálkozik a főúr.
— A szovjetrubel kliséje — felel Csicsserin. Magának adom, nyomasson belőle, amennyit akar!

Vásár és piac.

Gabona. Tiszavidéki búza 4175—4225 K, pestvidéki és fejemgye búza 4150—4200 K, rozs 3300—3350 K, takarmányárpa 3150—3250 K, sörárpa 3250—3400 K, zab 3400—3550 K, tengeri 3550—3650 K métermázsánként.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok. (A zárójelben levő számok a vidéki gyártmányok árát adják) Duplafogós nullásliszt (58) 60 K, nullásliszt (57) 60 K, főzöliszt (52—54) 56 K, 6-os kenyérliszt (50—52) 54 K, 7^{1/2}-es kenyérliszt (46) 48 K, 8-as takarmányliszt (24) 24 K, nullás rozsliszt (50) 52 K, 1-es rozsliszt (45) 48 K kilogrammonként. Korpa 100 kilogrammonként 2200 K.

Takarmány. Elsőrendű széna 1220—1280 K, másodrendű széna 900—1000 K, tiszavidéki széna 1200—1220 K, új lucerna 1200—1250 K, szalma 580—600 K métermázsánként.

Borjú. Elsőrendű 98—118 K, kivételesen 125 K, má sodrendű 86—95 K, harmadrendű 60—82 K kilogrammonként élő súlyban.

Sertés. Fiatal nehéz 168—172 K, kivételesen 176 K, elsőrendű szedett 162—172 K, közép 150—160 K, könnyű 140—160 K, sovány, öreg, urasági 140—170 K, sovány sertés, nehezebb 130—135—140 K, könnyebb 120—135 K kilogrammonként élő súlyban.

Szarvasmarha. Bika jobbminőségű 62—88 K, kivételesen 96 K, bika silányabb 43—60 K, ökör jobbminőségű 70—100 K, ökör közép 43—67 K, ökör, alárendelt minőségű 38—42 K, tehén 37—75 K, kivételesen 115 K, bivaly 50 K, növedék 40—50 K, kicsontozni való 29—37 K kilogrammonként élő súlyban.

Budapesti lóvásár. Nehéz, ígás 33.000—85.000 K, könnyű ígás 30.000—50.000 K.

Gyapjú. Minőség szerint kilogrammonként 290—330 K.

Baromfi és tojás. Csirke, élő, rántani való, párja 240—300 K, sütnivaló, párja 350—600 K, kacska, liba, tisztított, hizott kilogrammja

230—240 K, tyúk, élő, párja 500—700 K, tojás darabja 5:50—9:50 K.

Nyersbőr. Marhabőr és bikabőr 146—152 K, tarka marhabőr 154—160 K, borjúbőr 265—275 K kilogrammonként. Szegeden marhabőr 140—145 K, borjúbőr 250—265 K kilogrammonként.

Zsiradék és faggyú. Sertészsír 240 K, szalonna 200 K, marhafaggyú 90—160 K a budapesti piacon kilogrammonként nagyban.

Gazdasági szükségleti cikkek. Permetezők. Muskát 2400 K, Vermorell patenzáros 3000 K darabonként. — **Rézgálic** kilogrammonként 142 K, kénpor 42 K, kénvirág 45 K, rézkénpor 65 K kilogrammonként. — **Ásványolajok.** A gépolajok nagykereskedelmi árai jelenleg a következők: zold párlat III-as 46, IV-es 54, V-ös 58, VI-os 60, VII-es 64, VIII-as 68 K, sárga finom III-as 68, IV-es 72, V-ös 76, VI-os 80, VII-es 84, VIII-as 88 K; hengerolaj 220 lobbani ponttal 76, 230-as 84, 240-es 91, 250-es 99, 260-as 105, 280-as 112 K; autóolaj, zold 70, sárga 92 K-ba került kilogrammonként. — **Gépek, készülékek.** A Weisz Manfréd-gyártmányú ekék nagykereskedelmi árai jelenleg a következők: Z370A-jegyű 5880, D6MBK-jegyű 6210, D7MB-jegyű 6850, R5SA-jegyű 5880, D7MN-jegyű 7680, D8MN-jegyű 8000, ZH6RI-jegyű 10.450 korona darabonként.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1922. június hó 20-án:

1 drb Napoleon arany 3540 K, angol font 4100 K, dollár 925 K, francia frank 78 K 50 f, lengyel marka 23 f, német marka 2 K 94 f, olasz lira 44 K 25 f, osztrák korona 6:25 f, orosz rubel — f, román lei 6 K 5 f, cseh korona 17 K 96 f, svájci frank — K, szeb dinár 12 K — f, ezüst korona 75 K 50 f, ezüst forint 204 K, ezüst ötkoronás 390 K, arany huszikonás 3500 K. Bécsben 1 magyar koronáért 16:80 osztrák koronát fizettek. Zürichben 100 magyar koronáért 0:57 svájci frankot fizettek.

Rejtvények.

(Beküldte: Rozs/ozsnik János, Szendrődről.)

Pótlórejtvény.

	é	l	a
r		h	a
d	a		a
v	e	r	
e	d		t
á		r	a
	r	a	b
i		m	a
r	a		g
p	a	t	

Számrejtvény.

Egy halásztól azt kérdezték, mennyi halat fogott? Ezt felelte:

— Ha még egyszer annyi halat fogtam volna, mint amennyit fogtam, akkor 99-nél annival több halam volna, mint amennyivel kevesebb van most.

Mennyit fogott?

Ha a hiányzó betűket pótoljuk, egy kiváló magyar író nevét nyerjük.

(Beküldte: Császár Antal, Dákáról.)

(Beküldte: ifj. Józsa Lajos, Tiszaderzsről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 29-ik számunkban közöljük.

A 23. számban közölt rejtvények helyes megfejtése: Képrejtvény: A halál hatalma fölött áll az ember. Szórejtvény: Génu.

Betűrejtvény: Kis Ernő.

Megfejtették: Jakab Gábor, Drugasicz Erzsike, Jenei Sándor, Rektor Pál, ifj. Varga József, ifj. Náfrádi Gáspár, ifj. Náfrádi Sándor, Zsolczay Mihályné, Beczó Sándor, Apáti Endre, ifj. Józsa Lajos, ifj. Ritecz István, Csontos Béla, S. Nagy Sándor, Baráth Katicza, Vörös Annuska és Margitka, Ölvédy Nagy Margit, Drugasicz Rózsika, ifj. Hamza István, Róza Gizike, Németh Ferencné, Szmolenczki Ilonka, Mester István, Vedróczy Gusztáv, Tani Mihály, Lőrinczi Lajos, Takács Rezső, Kis Tóth István, Terelmes Irénke, Fehér Mariska, ifj. Spissák János, Bodó Lajos, Keserű József, Kollát János, Ritecz János, Reisinger Józsefné, Madarasz Jenő, Pinter Imre, Takács János, Baráth Miklós, ifj. Simon István, Szűcs Lászlóné, Ribmann Endre, Csavár Emil, Dobos Pál és János, Boros Mihály, Németh István, Kenéz Kálmán, ifj. Szeider József, Marosi Ferenc, Varga Etelka, ifj. Szeghy Sándor, Mile József, Tóth Margit, Berky Ignác, Mészáros Istvánné, Cseplő Lajos, Fehér István, Kuzder Lajos, Rozlozsnik János, Gárdonyi Imre, Horváth Péter, Kovács Sárika, Jana Szabó György, Kreisz Ferenc, Bán Ilonka, ifj. Boján Imre, Apáti Endre, Szalay István, Kreisz Ferenc, Szabó Kekes Antal, Raffay Anna.

Jutalomkönyvet nyertek: Szabó Kékes Antal (Szatymaz), Drugasicz Erzsike (Alsónémedi), Csontos Béla (Debréce), Róza Gizi (Magyarbánhegyes), Németh Ferencné (Bakonytamási), Mester István (Debréce), Kollát János (Erdősokonya), Apáti Imre (Mezőberény), Jakab Gábor (Molvány), Marosi Ferenc (Dombóvár).

A 24-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Héjj Imre dr. Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Meskó Pál.

(9. folytatás.)

— No, te cseh kutya! — az egyik vaskos bajuszú a marokra fogott, összefogott szíjkarikással végigkent a tők-virágként megsárgult profószon, — ha kedves az életed, vedd le, de tüstént, cimboráinkról a bilincset... Gyertek, Máró! Gyere Révész... Itt a kardotok, kint meg a lovakok... Indulunk, pajtasok, Bőszörmény felé...

— Vezess Máró!... Gyerünk! — kiáltották a vastag bajuszuak, de rövidre fogták az ölekezést, mert odakint már lövöldöztek és ugyancsak fújták az álarma dobát és trombitát.

Mielőtt nyeregbe ugrott volna, Máró nyakon ölelte, homlokon csókolta türelmetlenül toporzékoló lovát. A nemes ló gazdájára nyertett, minthacsak szintén mondta volna:

— Gyerünk Máró! Vezess bennünket hazafelé...

— Pajtások! — Máró már fent a nyeregben feje fölött megcsóválta fényes kardját, — megyek! Veletek megyek, atyámfiai... Csakhogy mi nem vagyunk dezentorok... Becsülettel jöttünk, vigyük haza tehát becsülettel is a mi ősi Bocskai-hadizászlónkat, melyre a királynénk Bécsben szalagot kötött, mielőtt ide indultunk...

— Jól beszélsz, Máró! — zúgták a huszárok, — gyerünk hát!... Gyerünk a zászlóért!

És a felzúdult táboron át nekivágtattak a Hertelendy óbester sátorra felé... Aki pedig elébök állott, azt legázolták, vagy levágták a nekidühödött, halálraszánt huszárok.

— A zászlónkért jöttünk, vitéz ezredes uram! — jelentette Máró illő tisztelettel Hertelendynek.

— Fiaim, gondoljátok meg, hogy mit csináltok! — az ezredes csillapítani próbálta a szilaj vitézeket, — ha a táborból ki nem tudtok menekülni, mint lázadókat a fővezér pusztított el bennötöket... Kívül pedig a franciától nem menekülhettek meg... Legyen eszetek huszárok!

— Éljen a magyar! — Révész hangosat kurjantott és magasra emelte az ezredes sátorából kihozott zászlót.

— Éljen!... Éljen a magyar! — hazát s magyart éltetve, összekiáltottak a huszárok, de Máró kardja intésére elcsendesült mindenki:

— Átveszem a parancsnokságot! — szólt, — irány Magyarország!... Utánam fiúk!

Jászok, hajdúk, nagykünságiak,
Rajta hát!

A vén Filótás kevélyen, büszkén, fenyegetőleg, tele-tüdőből fújni, trombitálni kezdte az ezredhívót és mire meglepődéséből magához tért, már lóra tették, közrekapták és az ősi zászlóval együtt Hertelendy óbester is vitték magokkal a hajdúk... Aki pedig elébök mert állani, keresztül-gázoltak rajta, vagy pozdorjává vágták a szörnyű hajdúk... Miközben jobbról-balról, hátulról-előlről ropogott feljük a puszka, nekik-nekik szegeztek egy-egy csomó buta szuronyt, a söktornyú Ulm várát megfenyegelve, még dalolni is volt kedvök. Minden fenyegető harcizajt, szitkot túlharsogva, kevélyen, büszkén, örvendezőn dalolni kezdték a vakmerő huszárok:

Mikor megyek Nánás felé,
Hasad az ég három felé,
Kacagnak rám az angyalok,
Mert én hajdú gyerek vagyok.

A BŐSZÖRMÉNYI VESZEDELEM

ELBESZÉLÉS IRTA: MÓRICZ PÁL.

9.

Filótás, a nádor huszárok többkapitulációs vén trombitása nem tartozott a felkelő huszárok közé, rendes stand-beli katona volt, mégis hozzájuk csatlakozott.

— Inkább legyek dezentor, mintsem vén fővel idegen országnak, idegen népnek a rabja, — mondta volt az öreg, — csak még egyszer láthassam meg a Hajdúságot, csak még egyszer hallhassam a dorogi torony muzsikás harangját. Ha száz életem volna is, szívesen odaadom a boldogságért; hogy drága szülőföldemet láthatom...

— Ó, te gyönyörű, ó, te drága szülőföld... A diót már leverték, a szürethez már készülődnek a testvérek... Mire megzavarodik a must, harcolni kezd az újbor, testvéreim, pajtasok!... Otthon leszünk! — hujjongta Andorás Máró, midőn az ulmi táborból lobogó zászlóval áttörték az előrsi vonalat és eresztett kantárszárral nekivágtak Kelet-felé. Elmondhatták azonban, hogy vederből cseberbe léptek. Szabadultak a némettől, de lépten-nyomon elébök került egy-egy gyalog, lovas francia csapat, amelynek hadai túl és innét a Dunán felkészült, vastag tömegekben már teljesen körülrárták Ulm hires várát és Mack generális boldogtalan seregét. Minden harcot kipróbáltak velök a felkelő hajdú huszárok. Egész vértés századot szétriasztottak, ulánus, lovasvadász, cifra francia huszár, amerre mentek, mind hátrázva támadt rájuk. Űzték a menekülő huszárokat, a gyalogosok is ropogó puskával rájuk lestek, egyik helyen még ágyúval is lötték a hajdúkat, midőn harcra felvonultak és sorakoztak a megriadt franciák. Egy-egy derék hajdú vitéz közben holtan le-lemaradt az összecsapásoknál.

— Jaj, végem van! — a vén Filótás trombitást oldalba lötte az egyik összecsapásnál a francia gránátos, a vén huszár véresen bukott lóva nyakára, felhördült, — testvérek, nem látom többé meg a szép Hajdúságot...

Fickándozó lovára felszíjzták a vén huszárt, ám feje egyszer csak félrehanyatlott... Már meghalt a huszár s midőn az erdőszélre értek, — baglyok huhogtak bent a fákon, az őszi holdvilág bús, hideg fényből ezüstlepedőt terített a tóra, — a halott huszár bajtársukkal megállottak a hajsolt hajdúk. Öreg tölgyfa tövében kardjukkal ásták a csendes sírt, mohával illatos falevéllal puhán kibélelték az üregét.

— Miatyánk! — imádkozni kezdett Andorás Máró. Fehér huszárköponyegébe göngyölték a véres holttestet, kardját, kürtjét, csákóját is mellé tették a vén Filótásnak, a feje meg a síri ágyban — arccal nézvést Kelet-felé — a tisztafüredi nyergen pihent meg...

— Ó, ti árva magyarok! — Hertelendy óbester, midőn a marcona hajdúk pillanatig a halott huszárra hajtották az ősi Bocskai-lobogót, meghatottan hajtotta le fejét és lelkén átvillant, hogy micsoda úri, nemesfajtájú nép ez! Mégis milyen balvégtet nyomja ezt a férfias népet, királyaik sem ismerik, sem becsülik igazán ezt a hősi nemzetet. Az idegen országok földjein még csontjukat is szétszórják idegen célokért, idegen hódításokért, mikor saját hazájukat meg idegeneknek szolgáltatják ki az okatlan, méltatlan idegenvérű, idegenlelkű vezetők... Pedig ott a Kárpátokon belül, a Duna-Tisza mellékén ezzel a néppel világverő és vezető birodalmat lehetne fenntartani...

— És csak hamu! És csak por vagyunk! — Andorás Máró mintha csak eltalálta volna az ezredes gondolatját, marék őszi virágot, marék földet dobva az idegen földbe sülyesztett magyar halottra, ily hangos szóra fakadt.

Majd bujdoskolva, az éjszakát meglóvva, harctól, fáradtságtól, nélkülözéstől vissza nem riadva, állhatatosan, bátran

mentek előre, mindig csak Keletnek, hazafelé a huszárok, Andorás Máró szigorú regulát tartott közöttük. Az egyiket, ki a svábfaluban rabolni merészelt és leütötte az ellenkedő gazdát és legényfiát, sajátkéül lötte agyon Máró... Bécs közelében, midőn látszott már a Szent István-templom óriás tornya, elbúcsúztak a huszárok az eredestől.

— Mi már hazáig nem állunk meg! — jelentette katonásan Andorás Máró, — mi már befejeztük a háborunkat.
— A király még nem mentett fel bennötöket! — szölt

az ezredes, — nehogy baj kerekedjék belőle, gyertek velem király urunkhoz gyerekek, hogy ő bocsásson el és jutalmazzon derék tetteitekért bennötöket!

— Uram! A királynak sem tartozunk mi számadással... Miért vittek így idegenbe minket?... Most hát a főkapitánynak leadjuk a zászlót s hazamegyünk szántani; — ám ha majd a hazát kell védeni, parancsszó nélkül, hívogató nélkül ott leszünk!

(VÉGE KÖVETKEZIK.)

Briliánst, ékszer, gyöngyöt
mindenkéül drágábban vesz (Teréz-templ.)
SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. szemben.)

VÖRÖSRÉZ PÁLINKA-FŐZŐ ÉS MOSÓÜSTÖK
központi és mezőgazdasági szeszfőző berendezés. Dupla üstök, álló és kútkatós. Vízmelegítő minden formában.

GODRA ÉS ÉBER rézműves üzeme Budapest, IX., Gróf Haller-u. 4. sz. Telefon: József 50-12.

DRÓT- DRÓT- DRÓT-
sövény, matrác, rosta

megbízható szállítója

LIEDERMANN REZSŐ

műszaki irodája,

Budapest, VIII., Üllői-út 64. szám.

Szakorvos rendelő vár- és nemi betegek részére. Ezüst salvaran-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 22., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosán a megállapított jutalékért eléri s leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

A „HANGYA“ szövetkezet tagjai megbízható jó minőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA“

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-árúgyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: alakitását, felújítását és belövését.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket

Legjobb minőségű mindennemű golyós-, sörtesöltények. löszerek.

KERÉKPÁROK,

gummik, alkatrészek legolcsóbban, belsőgumi — 180.— korona. — dícsadi Deák László kerékpáraktár és gyártás Bpest, VIII., Német-u. 45. Árjegyzék ingyen.

FOGAK
legszebb és leg-tartósabban

10 évi írásbeli jótállással. — Amerikai műfog 100 K, aranykorona 1060 K-tól, fogtömés 100 K-tól, javítás 80 K-tól, fogtisztítás 50 K, foghuzás 40 K. Vidékieknek 1-2 nap alatt.

FENYVESI JENŐ fogászati műterme, Budapest, VII., Thököly-út 6. (Sarokház.) A keleti pályaudvar indulási oldalával szemben.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázdá“-ban és a

„Vasárnap“-ban hirdeti.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros-bőről a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Tehénbőrcsizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

58 esztendeje működő,

kipróbált jó kaszatelep

Soha jobb kaszája nem volt, mint a mi

Bazilika aranykaszánk

Nem ígérünk eget-földet, de küldünk mindenkinek, aki bizalommal hozzánk fordul, olyan tartós élő aranykaszát, amelyért áldani fog, 58 esztendeje szállítunk ezekből a legnagyobb uradalmaknak és sok ezer gazdának. Minden darabért jótállunk, a meg nem felelőt ingyen kicseréljük. 1 darab Bazilika aranykaszára postán utánvétellel

65 70 75 80 85 90 95 100 110 cm.

Ára 240.— 245.— 250.— 255.— 260.— 265.— 270.— 275.— 280.— K.

Fontos a kaszagyűjtőknek. Minden 10 darab kaszavételnél 1 darabot ingyen küldünk. 5 darabnál már mi fizetjük a postát! 1 darab gyémántacél kaszakalapács 45.— K, 1 darab kaszakötartó 16.— K, 1 darab kaszaverőgép 100.— K. Ajánlatos a kaszakát mielőbb megrendelni, mert később alig lesz kapható. Nagy képes árlapunkat kívánatra ingyen küldjük. Kapható:

Marosi József és Fia, Esztergom 15. 58 éves kaszatelep és gazdaságigép nagyáruházában.

Csakis szab. **PERKEO**

tűzfojtóval olthat minden tüzet — még éző benzint is!

Egyetlen házban se hiányozzék. Milliós kártól óvhatja községét! Fényes elismerő levelek.

Ára fenntartással 2600 korona.

SZERSZAMOK GÉPEK **MŰSZAKI CZIMKEK ÖSSZAPAR RÉSZEIRE**
OLAJ ZSIRADÉR
SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA
BUDAPEST, SOROKNYIZIM UJZSÓ VI. VILMOS CSÁSZÁR ÚT 53.

PERMETEZŐK

és összes alkatrészek.

Tömlők, rézgálic, raffia, Karbid, borsajtó, szivattyú, kén, zsák, ponyva, zsineg, gépszi, kötél, heveder, mérőeszközök, mérleg, csövek stb. stb.